

การส่งเสริมความเชื่อแก่บุตรตามแนวทางของ
พระสมณลิขิตเตือนใจความปิตุยินดีแห่งความรัก
(Amoris Laetitia) กรณีศึกษา: วัดราชินีแห่งสันติภาพ
สังฆมณฑลนครสวรรค์

Promoting The Faith for Children by Parents
According to The Apostolic Exhortation Amoris
Laetitia. Case Study: Mother of Peace Church,
Nakhonsawan Diocese.

สมพร ฤทัยหวนพนา

* มหบัณฑิตสาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม วิทยาลัยแสงธรรม

บาทหลวง ดร.พิเชฐ แสงเทียน, เอส.เจ.

* บาทหลวงในคริสต์ศาสนจักรโรมันคาทอลิก สังกัดคณะเยสุอิต

* อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม วิทยาลัยแสงธรรม

ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

* อาจารย์ประจำหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศึกษา วิทยาลัยแสงธรรม

Somporn Ruethaihuanpana

* Master of Arts Program in Moral Theology, Saengtham College.

Rev.Pichet Saengthien, S.J., Ph.D.

* Reverend in Roman Catholic Church, Jesuit.

* Lecturer of The Master of Arts Program in moral Theology, Saengtham College.

Asst.Prof.Laddawan Prasutsaengchan, Ph.D.

* Lecturer, Bachelor of Education Program in Christian Studies, Saengtham College.

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 9 พฤศจิกายน 2562

* แก้ไข 11 ธันวาคม 2562

* ตอบรับบทความ 18 ธันวาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบิดามารดาทอลิกในการส่งเสริมความเชื่อ แก่บุตรวัดราชนิแห่งสันติภาพ สังฆมณฑลนครสวรรค์ ตามแนวทางของพระสมณลิขิตเตือนใจ ความปิติยินดีแห่งความรัก และ 2) ปัจจัยในการส่งเสริมความเชื่อแก่บุตรวัดราชนิแห่งสันติภาพ สังฆมณฑลนครสวรรค์ ตามแนวทางของพระสมณลิขิตเตือนใจ ความปิติยินดีแห่งความรัก เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ครอบครัวคริสตชน วัดราชนิแห่งสันติภาพ สังฆมณฑลนครสวรรค์ จำนวน 10 ครอบครัว ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมความเชื่อแก่บุตรและปัจจัยในการส่งเสริมความเชื่อแก่บุตรของบิดามารดา วัดราชนิแห่งสันติภาพ สังฆมณฑลนครสวรรค์ ตามแนวทางของพระสมณลิขิตเตือนใจ ความปิติยินดีแห่งความรัก ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. บิดามารดาได้ทำหน้าที่ในการเป็นแบบอย่างและมีอิทธิพลอย่างมากในการหล่อหลอมส่งเสริมความเชื่อให้แก่บุตร ตามแนวทางพระสมณลิขิตเตือนใจความปิติยินดีแห่งความรัก (AMORIS LAETITIA) ในเรื่องของการ 1) ปฏิบัติศาสนกิจ การรับศีลออกยบาป รับศีลมหาสนิท ร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณและสวดภาวนาอย่างสม่ำเสมอ 2) มีความเคารพไว้วางใจ เอาใจเขามาใส่ใจเรา รู้จักขอบคุณและขอโทษ เคารพและให้เกียรติในการเป็นมนุษย์ เปิดรับความหลากหลายของผู้คนชายและหญิง ยอมรับในข้อแตกต่างและข้อจำกัดของตนเองและผู้อื่น 3) อุทิศตน ทำกิจเมตตา 4) รักความยุติธรรม ไม่เข้าข้างคนผิด ยืนหยัดถึงความถูกต้องและความดีในสังคม และ 5) ปกป้องและใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดและคุ้มค่า บริโภคอย่างพอดีไม่ทิ้งขว้าง

การส่งเสริมความเชื่อแก่บุตรตามแนวทางของพระสมณลิขิตเตือนใจความปิตินดีแห่งความรัก
(AMORIS LAETITIA) กรณีศึกษา วัดราชินีแห่งสันติภาพ สังฆมณฑลนครสวรรค์

2. ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความเชื่อแก่บุตร ตามแนวทางของพระสมณลิขิตเตือนใจความปิตินดีแห่งความรัก (AMORIS LAETITIA) ประกอบด้วย 1) ปัจจัยภายใน ได้แก่ พื้นฐานความเชื่อทางวัฒนธรรมและศาสนา ความเชื่อไว้วางใจในพระเจ้าอย่างแท้จริง การแสวงหาพระเจ้า การสัมผัสถึงความต้องการพระเจ้าของตน และ 2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ประเพณีวัฒนธรรม การศึกษา การประกอบอาชีพ สื่อเทคโนโลยี และการทำกิจศรัทธา ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมความเชื่อตามวิถีชีวิตของชนเผ่าปกากะญอ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง ที่เรียกตนเองว่า “ปกากะญอ” เป็นชนเผ่าที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย มีเอกลักษณ์การดำรงความเป็นเผ่าพันธุ์ โดยมีภาษา ประเพณี วัฒนธรรมของตนเอง ดำรงชีวิตใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยตรง มีการนับถือศาสนาที่ต่างกัน ซึ่งปกากะญอดั้งเดิมจะนับถือผี เชื่อเรื่องต้นไม้ป่าใหญ่ ภายหลังหันมานับถือพุทธ คริสต์ เป็นต้น ที่ปรากฏออกมาในชีวิตประจำวัน

คำสำคัญ: ความเชื่อ
พระสมณลิขิตเตือนใจความปิตินดีแห่งความรัก
วัดราชินีแห่งสันติภาพ

Abstract

This research aims to study : 1) Present situation, condition of duties in the promotion of faith for children by parents at Mother of Peace Church in Nakornsawan Diocese, according to the Apostolic Exhortation Amoris Laetitia, and 2) Factors for promoting faith for children by parents at Mother of Peace Church in Nakornsawan Diocese, according to the Apostolic Exhortation Amoris Laetitia. It is a qualitative research. Informant groups are 10 Christian families at Mother of Peace Church in Nakhonsawan Diocese. We got the data by simple random sampling. The data was collected by using semi-structured interview and group discussion with 7 experts. Content analysis to the statistics given by the informants, including frequency and percentage, was used analyze to what extent percents of at Mother of Peace Church in Nakornsawan Diocese practice their duty, to promote the faith in their children by parents and factors for promoting faith to children in accordance with the Apostolic Exhortation Amoris Laetitia.

Research result

1. Parents have served as role models and have a huge influence in communicating their faith and beliefs to the children, according to the Apostolic Exhortation Amoris Laetitia, especially in the following A) Practicing religious activities, receiving Baptism, receiving Holy Communion, regularly attending the Eucharistic Celebration and Vigil B) Respect for adults, being a companion; consideration for

others; knowing how to say thank you and how to apologize, respecting and honoring others; openness to a variety of men and women and accepting differences; and recognizing limitations of oneself and others C) Devotion and doing works of mercy D) Putting Love and justice into practice, not favoring the wrong people, standing for truth and goodness in society and E) Protecting and using natural resources and the environment economically and cost-effectively, sustainable consumption, and avoiding a throw-away culture.

2. Important factors for promoting faith in children, according to the Apostolic Exhortation *Amoris Laetitia* include A) Internal factors, such as love, belief, faith and B) External factors, such as culture, tradition, education, occupation, technological media, putting faith into practice in everyday life –factors that help to promote Christian belief in the way of life of the Karen (Pgaz k' nyau) tribes.

Keywords: Belief
Children
Parents
Amoris Laetitia
Mother of Peace Church

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“จะมีประโยชน์อะไร หากผู้หนึ่งอ้างว่ามีความเชื่อแต่ไม่มีการกระทำ” (ยากอบ 2:14) หลักความเชื่อของคริสตชนคือเชื่อในพระเจ้า เชื่อในทุกสิ่งที่พระเจ้าตรัสและทรงเปิดเผยความจริงแก่คริสตชน และสิ่งที่พระศาสนจักรสั่งสอน พระศาสนจักรสอนให้คริสตชนมีความเชื่อและนำความเชื่อนั้นมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตที่ดี หากแต่โลกยุคปัจจุบันกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนใหญ่เพื่อมุ่งสนองตอบความต้องการของมนุษย์ทางด้านร่างกาย ซึ่งไม่อาจตอบสนองความต้องการด้านจิตใจหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามมาได้อย่างทั้งหมด หรืออย่างแท้จริง การให้คุณค่ากับวัตถุมากกว่าความดีงาม หรือหลักคำสอนทางศาสนา ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญมากที่สุด ปัญหาในสถาบันครอบครัวปัจจุบันคือการขาดความรักเอาใจใส่ การใช้ความรุนแรง การไม่สนใจต่อคำสอนและหลักปฏิบัติของศาสนา ไม่อบรมปลูกฝังความเชื่อ เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่บุตรหลาน Cardinal Arch Bishop Antonio Tagle กล่าวรายงานในโอกาสสมเด็จ พระสันตะปาปาฟรังซิสเสด็จไปเยือนประเทศฟิลิปปินส์ในเดือนมกราคม ค.ศ.2015 ความตอนหนึ่งว่า “การเป็นคาทอลิกที่ไม่ได้ดำเนินชีวิตแบบคริสตชน (Cardinal Arch Bishop

Antonio Tagle (2015: ออนไลน์) คือ การไม่สนใจศาสนา ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง หากไม่ได้รับการส่งเสริมความเชื่อพื้นฐานอย่างดีและเพียงพอ จะทำให้บุตรไม่มีที่ยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจที่ดีในชีวิตประจำวัน จะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของบุตรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นความเชื่อจึงมีความสำคัญในการกำหนดรูปแบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เป็นเหมือนเข็มทิศที่ชี้นำการดำเนินชีวิต

พระสมณลิขิตเตือนใจความปิตินดีแห่งความรักให้ความสำคัญกับการอบรมสั่งสอน ส่งมอบความเชื่อ และการเป็นแบบอย่างที่ดีของบิดามารดาในเรื่องของความเชื่อ การหล่อหลอมให้บุตรมีความเชื่อ และสามารถปฏิบัติตนให้เป็นประจักษ์พยานแห่งความเชื่อ ผ่านทางการปฏิบัติศาสนกิจ ทำกิจศรัทธา กิจเมตตาทั้งฝ่ายกายและวิญญาณในหลากหลายรูปแบบ (เทียบ AMORIS LAETITIA 7: ข้อ 263-290) ทั้งในเรื่องของ 1) การปฏิบัติศาสนกิจ 2) ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การเปิดรับความหลากหลายของผู้คน 3) การอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม 4) การปกป้องสิ่งสร้าง และ 5) การรักษาความยุติธรรมในสังคม ความเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

ผู้วิจัยเห็นว่า การอบรมหล่อหลอมจริยธรรมบุตรให้มีความเชื่อ ดำเนินชีวิตตาม

การส่งเสริมความเชื่อแก่บุตรตามแนวทางของพระสมณลิขิตเตือนใจความปิตินดีแห่งความรัก
(AMORIS LAETITIA) กรณีศึกษา วัดราชินีแห่งสันติภาพ สังฆมณฑลนครสวรรค์

หลักจริยธรรม หลักความเชื่อของคริสตชน และตามแนวทางในพระสมณลิขิตเตือนใจความปิตินดีแห่งความรัก (AMORIS LAETITIA) นั้นเป็นสิ่งที่สำคัญต่อทุกๆ ครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวในทวีปใดของโลก หรือในภาคใดของประเทศ สำหรับครอบครัวคริสตชนในเขตวัดราชินีแห่งสันติภาพ เป็นชุมชนคริสตชนแห่งหนึ่งที่ตั้งอยู่ในจังหวัดตาก สังฆมณฑลนครสวรรค์ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ทำนา มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย บิดามารดาและบุตรอยู่ร่วมกัน ทำให้มีเวลาในการดูแลอบรมสั่งสอนบุตรได้อย่างเต็มที่ สามารถพาบุตรไปเข้าวัด ถวายบิณฑบาต รับศีล สวดภาวนา ทำกิจศรัทธา กิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ปัญหาในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมก็ยังมีน้อย ปัจจุบันนี้ชาวบ้านประสบกับปัญหาเรื่องผลผลิตและที่สำหรับการทำเกษตรกรรม ทำให้เกิดภาวะการย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยเพื่อเข้าสู่สังคมเมือง จึงส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะการอบรมบุตรในด้านคำสอนพระศาสนจักรในด้านความเชื่อ ความศรัทธาเพราะบุตรได้อยู่ห่างไกลจากบิดามารดาและไม่มีโอกาสปฏิบัติศาสนกิจ กิจกรรมต่างๆ เท่าที่ควร รวมถึงปัญหาด้านจริยธรรมในการดำเนินชีวิตเหมือนในสังคมเมืองทั่วไป ทั้งเรื่องการแข่งขัน การเอารัดเอาเปรียบ การมุ่งแสวงหาประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา การส่งเสริมความเชื่อ ตามแนวทางของพระสมณลิขิตเตือนใจความปิตินดีแห่งความรัก (AMORIS LAETITIA) กรณีศึกษาวัดราชินีแห่งสันติภาพ สังฆมณฑลนครสวรรค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

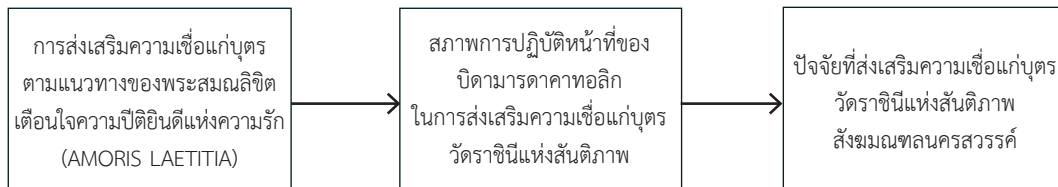
1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบิดามารดาบาทหลวงในการส่งเสริมความเชื่อแก่บุตร วัดราชินีแห่งสันติภาพสังฆมณฑลนครสวรรค์ ตามแนวทางของพระสมณลิขิตเตือนใจความปิตินดีแห่งความรัก (AMORIS LAETITIA)

2. เพื่อศึกษาปัจจัยในการส่งเสริมความเชื่อแก่บุตร วัดราชินีแห่งสันติภาพ สังฆมณฑลนครสวรรค์ ตามแนวทางของพระสมณลิขิตเตือนใจความปิตินดีแห่งความรัก (AMORIS LAETITIA)

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อและการส่งเสริมความเชื่อแก่บุตร ตามแนวทางของพระสมณลิขิตเตือนใจความปิตินดีแห่งความรัก (AMORIS LAETITIA)

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ประชากร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ครอบครัวคริสตชน วัดราชนิแห่งสันติภาพ สังฆมณฑลนครสวรรค์ จำนวน 10 ครอบครัว ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยมีบิดามารดาของแต่ละครอบครัวเป็นผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย 1) บาทหลวงเจ้าอาวาสวัดราชนิแห่งสันติภาพ จำนวน 1 คน 2) สถาอภิบาลวัด จำนวน 1 คน 3) ครูคำสอน จำนวน 1 คน และ 4) บิดามารดาจำนวน 4 คู่

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเชื่อในงานวิจัยนี้หมายถึงความเชื่อในพระเจ้า เชื่อในทุกสิ่งที่พระองค์ตรัสและทรงเปิดเผยความจริงแก่คริสตชนและสิ่งที่พระศาสนจักรสั่งสอน ซึ่งสามารถปฏิบัติให้เป็นประจักษ์พยานผ่านการปฏิบัติศาสนกิจ การทำกิจศรัทธา กิจเมตตาต่างๆ

การส่งเสริมความเชื่อให้แก่บุตรหมายถึง การอบรมสั่งสอน ส่งมอบความเชื่อ และการเป็นแบบอย่างที่ดีของบิดามารดาในเรื่องของความเชื่อ ให้บุตรมีความเชื่อ และสามารถปฏิบัติตนให้เป็นประจักษ์พยานแห่งความเชื่อ ผ่านทางการปฏิบัติศาสนกิจ การทำกิจศรัทธา กิจเมตตา ในหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ 1) การปฏิบัติศาสนกิจด้วยความเชื่อศรัทธา 2) ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การเปิดรับความหลากหลายของผู้คน 3) การอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม 4) การปกป้องสิ่งสร้างและ 5) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมที่ไม่เป็นธรรม การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยอาศัยความรัก ความจริงใจ เหมือนที่พระองค์ทรงมีต่อมนุษย์ทุกคน (เทียบ AMORIS LAETITIA 7: ข้อ 263-290)

สังฆมณฑลนครสวรรค์หมายถึงเขตการปกครองของคริสตจักรโรมันคาทอลิก ปกครองดูแลโดยมุขนายก มีเขตพื้นที่ครอบคลุม 13 จังหวัด

วัดราชินีแห่งสันติภาพหมายถึงชุมชน
คริสตจักรโรมันคาทอลิกแห่งหนึ่ง ภายใต้เขต
ปกครองสังฆมณฑลนครสวรรค์ ตั้งอยู่ที่ตำบล
ท่าสองยาง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1) การศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงาน
วิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างและพัฒนาเครื่องมือ ได้แก่
แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และประเด็น
การสนทนากลุ่ม นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอ
อาจารย์ที่ปรึกษา แก่ไขตามคำแนะนำแล้วนำ
เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจ
สอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ
(content validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง
อยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00

3) นำเครื่องมือที่พัฒนาแล้วไปเก็บ
ข้อมูล ทั้งนี้ ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
จำนวน 10 ครอบครัว ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์
โดยใช้ภาษาปกากะญอซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่น
แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เรียบเรียงเป็นภาษา
ไทยกลาง

4) นำข้อมูลที่ได้มาตรวจทานความ
ถูกต้อง วิเคราะห์ แปลผล และ สรุปผลการ
ศึกษา

ผลการวิจัย

1. สภาพการปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริม
ความเชื่อแก่บุตร ตามแนวทางพระสมณ
ลิขิตเตือนใจ ความปิตินดีแห่งความรัก
(AMORIS LAETITIA) ในภาพรวมพบว่าส่วน
ใหญ่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นแบบอย่างและ
มีอิทธิพลอย่างมากในการหล่อหลอมและ
ส่งเสริมความเชื่อให้แก่บุตร ในเรื่องของการ
1) ปฏิบัติศาสนกิจ การรับศีลอภิบาล รับศีล
มหาสนิท ร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ และสวด
ภาวนา อย่างสม่ำเสมอ 2) มีความเคารพหัวใจ
เอาใจเขามาใส่ใจเรา รู้จักขอบคุณและขอโทษ
เคารพและให้เกียรติในการเป็นมนุษย์ เปิดรับ
ความหลากหลายของผู้คนชายและหญิง
ยอมรับในข้อแตกต่างและข้อจำกัดของตนเอง
และผู้อื่น 3) อุทิศตน ทำกิจเมตตา 4) รักความ
ยุติธรรม ไม่เข้าข้างคนผิด ยืนหยัดถึงความ
ถูกต้องและความดีในสังคม และ 5) ปกป้อง
และใช้ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่าง
ประหยัดและคุ้มค่า บริโภคอย่างพอดีไม่
ทิ้งขว้าง

1.1 การปฏิบัติศาสนกิจด้วยความเชื่อ
ศรัทธา (AMORIS LAETITIA: ข้อ 288, 289)
บิดามารดาทุกครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการ
สอนและเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติศาสนกิจ
ความเชื่อศรัทธาแก่บุตร ซึ่งความเชื่อที่มีอยู่ใน
ใจนั้นได้แสดงออกมาเป็นรูปธรรม สนับสนุน

บุตรให้ได้รับประสบการณ์ ความเชื่อด้วยตัวเอง โดยผ่านทางการภาวนา การทำกิจกรรม กิจกรรมต่างๆ แสดงออกถึงความเชื่อ ความไว้วางใจในองค์พระเจ้า สอนบุตรให้มีความปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับพระเจ้าโดยผ่านทางการร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณเพื่อความเป็นหนึ่งเดียว รับศีลมหาสนิทเพื่อให้พระเยซูเจ้าสถิตในตัว แก่บาปเพื่อคืนดีกับพระเจ้าและเพื่อนมนุษย์ สวดภาวนาทั้งส่วนตัวและส่วนรวมเพื่อเป็นการขอพรสำหรับการดำเนินชีวิต ในการทำงาน ในการศึกษาเล่าเรียน

1.2 ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เปิดรับความหลากหลายของผู้คนชายและหญิง (AMORIS LAETITIA: ข้อ 266, 275, 290) บิดามารดามีความเห็นตรงกันว่า การจะอยู่ด้วยกันในสังคมอย่างสงบสุขนั้นจะต้องมีความเคารพผู้ใหญ่ เพื่อนสนิทมิตรสหาย มีความเข้าใจกัน เอาใจเขามาใส่ใจเรา รู้จักขอบคุณ เวลาคนทำดีกับเรา ขอโทษในเวลาที่ทำผิด รวมถึงการให้กำลังใจผู้อื่นในเวลาที่ทำดี หรือเวลาที่ตกอยู่ในความยากลำบาก และที่สำคัญคือให้รู้จักตนเองว่าเป็นคนอย่างไร เพื่อเสริมสร้างชีวิตให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ซึ่งเป็นการปฏิบัติตนพื้นฐานในการดำเนินชีวิตในสังคม

1.3 การอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การทำกิจกรรม (AMORIS LAETITIA:

ข้อ 290) บิดามารดาสอนบุตรให้เป็นผู้อุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การทำกิจกรรม ความเสียสละ การแบ่งปันอาหารกันในชุมชนแก่ผู้ที่ขาดแคลนตามกำลังความสามารถ การหาโอกาสไปเยี่ยมเยียนให้กำลังใจแก่ผู้ป่วย รวมถึงญาติผู้ล่วงลับ การตักเตือนคนบาปคนประพฤตินิโคต การอดทน การให้อภัยแก่ผู้อื่นนั้น เป็นเรื่องที่สำคัญในการดำเนินชีวิต ซึ่งแสดงออกถึงความรักความเข้าใจ การช่วยเหลือกันในสังคม ชุมชน เป็นการเอาใจใส่กันด้วยความรัก ทั้งร่างกายและจิตใจ และทำเป็นแบบอย่างให้แก่บุตร รวมถึงอดทนต่อสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น แม้บางเรื่องจะไม่ได้ดังที่ใจต้องการ เพราะทุกประสบการณ์ไม่ว่าจะดีหรือไม่ดี ก็เป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์เติบโตขึ้น

1.4 การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมที่ไม่เป็นธรรม (AMORIS LAETITIA: ข้อ 280-282) บิดามารดาสอนบุตรให้รักความยุติธรรม ไม่เข้าข้างคนผิด เคารพและให้เกียรติในการเป็นมนุษย์ ความเป็นเพศชายหรือหญิงของแต่ละบุคคลเป็นเรื่องที่สำคัญซึ่งจะเป็นการยืนยันถึงความต้องการและความดีในสังคม เฉพาะอย่างยิ่งการรักษามวลสงวนตัวซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบันไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควร บิดามารดาต้องสอนให้บุตรเข้าใจคุณค่าที่แท้จริงของเพศคือความรักและการให้กำเนิดบุตร การ

เข้าอกเข้าใจ เอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้เกียรติ ไม่เอาเปรียบ ไม่ประพฤติดีทางเพศ ให้แสดงออกที่แตกต่างของความรักความห่วงใยการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน รักเคารพ ไม่ลดทอนคุณค่าของเพศ ซึ่งเป็นการให้เกียรติตนเอง และให้เกียรติผู้อื่นอีกด้วย

1.5 การปกป้องสิ่งสร้าง (AMORIS LAETITIA: ข้อ 290) เนื่องจากส่วนใหญ่ทำให้หมุ่นเวียน ทุกครอบครัวได้ปฏิบัติและสอนให้บุตรปกป้องและใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ประหยัด คุ่มค่า ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการบริโภคอย่างพอดีไม่ทิ้งขว้างเกินความจำเป็น ไม่ทำการใดอันเป็นมลพิษ มลภาวะ หรือผลกระทบต่อผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะว่าปัจจุบันนี้ ธรรมชาติ ป่า แม่น้ำ ลำธารถูกทำลายไปมากหากไม่รู้รักษา ใช้เท่าที่จำเป็น ผลร้ายจะเกิดขึ้นกับมนุษย์เอง ดังนั้น ทุกคนมีสิทธิที่จะใช้ทรัพยากร และทุกคนต้องรับผิดชอบในการรักษาด้วย

1.6 สิ่งที่จะช่วยให้บิดามารดาสามารถหล่อหลอมความเชื่อแก่บุตร ตามข้อ 1.1-1.5 คือการปฏิบัติศาสนกิจด้วยความเชื่อศรัทธาท่านได้ปฏิบัติและสอนบุตรให้รับศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ แก่บาปรับศีล และการสวดภาวนา อย่างสม่ำเสมอ

2. ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความเชื่อแก่บุตรตามแนวทางของพระสมณลิขิตเตือนใจความปิตินดีแห่งความรัก (AMORIS LAETITIA) ประกอบด้วย 1) ปัจจัยภายใน และ 2) ปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมความเชื่อตามวิถีชีวิตของชนเผ่าปากาเกอะญอที่ปรากฏออกมาในชีวิตประจำวัน ดังนี้

2.1 ปัจจัยภายใน

2.1.1 พื้นฐานความเชื่อทางวัฒนธรรมและศาสนา คริสตชนชาวปากาเกอะญอดำเนินชีวิตตามความเชื่อทางวัฒนธรรมบนพื้นฐานของศาสนาคริสต์ และความเชื่อดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ที่ถูกถ่ายทอดมาปากสู่ปากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต เช่น ความเชื่อในเรื่อง 1) “ตาที่ตาต่อ” (Taj hti taj tau) คือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คอยดูแลมนุษย์ จะคุ้มครองชีวิตและการทำงานเฉพาะคนดีเท่านั้น จึงต้องเป็นคนดี 2) “ทีเกอะจ่าก้อเกอะจ่า” (hti k’ caj hkauj k’ caj) คือ เจ้าป่าเจ้าเขา ที่คอยคุ้มครองดูแลป่า จึงต้องให้ความเคารพ ระวังระวังเวลาทำสิ่งใดต่อธรรมชาติ

2.1.2 ความเชื่อในพระเจ้าอย่างแท้จริง ครอบครัวชาวปากาเกอะญอที่วัดราชินีแห่งสันติภาพเป็นคริสตชนทุกครอบครัวรากฐานของความเชื่อที่เข้มแข็งของบิดามารดาเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความเชื่อใน

พระเจ้าแก้วบุตร ที่จะสอนให้บุตรมีความเชื่ออย่างลึกซึ้งได้นั้นต้องเริ่มต้นที่บิดามารดาเป็นมติของการเปิดจิตใจ ต่อสิ่งเหนือธรรมชาติคือเปิดจิตใจสู่พระเจ้ายอมให้พระเจ้าเป็นนายเหนือชีวิต ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของความเชื่อภายในจิตใจ

2.1.3 การแสวงหาพระเจ้าและการสัมผัสถึงความต้องการพระเจ้า ทุกครอบครัวแสวงหาด้วยการปฏิบัติกิจศรัทธา ศาสนกิจต่างๆ สวดภาวนา ไปวัด เป็นมติของการเปิดรับต่อพระเจ้า ทำให้ผู้เชื่อมีความรัก ความไว้วางใจในพระเจ้ามากขึ้น และแสดงออกมาสู่ความรักเคารพต่อบุคคลรอบข้างมากขึ้น มีอิทธิพลต่อการรักษาความดีและเป็นพลังค้ำจุนชีวิตของผู้เชื่อให้เป็นคนดี

2.2 ปัจจัยภายนอก

2.2.1 วัฒนธรรมประเพณี ได้แก่

1) ภาษาปากาเกอะญอ การอ่านและเขียนสองรูปแบบคือ หลิวา และอักษรโรมันเพื่อใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันและใช้สำหรับการสวดภาวนาอ่านหนังสือเพลงตอบรับพระสงฆ์ในการร่วมพิธีกรรม มีการสอนบุตรหลานให้เรียนหลิวา เพื่อจะได้ไม่ลืมภาษาของตนเองและใช้ในพิธีกรรมทางศาสนาและกิจศรัทธา สรรเสริญพระเจ้าผ่านทางบทสวด การขับร้องบทเพลง ใช้ในการสวดภาวนาเพื่อส่งเสริมความเชื่อ 2) เครื่องแต่งกายประจำชนเผ่าปากาเกอะญอ สำหรับใช้สวมใส่สำหรับเข้าร่วม

พิธีกรรมในวันอาทิตย์วันพระเจ้า ซึ่งชุดประจำเผ่าในยุคปัจจุบันมี 3 แบบ คือ “เซกอ” (Hseigauz) เป็นเสื้อสีแดงสำหรับผู้ชาย “เซวา” (Hseiwā) เป็นชุดสีขาวยาวถึงเท้าสำหรับสตรีที่ยังไม่สมรส และ “เซซู” (Hseisoo) เป็นเสื้อสีเข้มสำหรับสตรีที่แต่งงานแล้ว 3) การรดน้ำคำหัวในเดือนเมษายนของทุกปี เป็นโอกาสที่บุตรจะแสดงความเคารพต่อบิดามารดา และได้รับการอบรมสั่งสอนจากบิดามารดา โดยเฉพาะบุตรที่อยู่ห่างไกล สอดคล้องกับพระบัญญัติพระเจ้า “จงนับถือบิดามารดา” และ 4) การรักเดียวใจเดียว ในวัฒนธรรมชนเผ่าสอนเรื่อง “ผัวเดียวเมียเดียวเท่านั้น” ไม่นอกใจไม่หย่าร้าง ต้องรักกันจนตาย ซึ่งสอดคล้องกับคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก

2.2.2 การศึกษาการสอนคริสตศาสนา

ในโรงเรียนคาทอลิก เป็นโอกาสสำคัญที่จะสอนความเชื่อ หลักคำสอน จริยธรรมพิธีกรรมและอื่นๆ

2.2.3 การประกอบอาชีพของชาว

ปากาเกอะญอ อาศัยความเชื่อว่าพระเจ้าสร้างทุกสิ่งสำหรับมนุษย์ ให้มนุษย์ใช้สอยและดูแลรักษา จึงเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องใช้อย่างพอดีรู้คุณค่า และต้องดูแลรักษา หากไม่ดูแลรักษา พระเจ้าก็จะไม่มอบให้อีก มีการสวดภาวนาในสวนไร่ 3 ช่วง คือ 1) เริ่มถางไร่หรือเริ่มไถนา (เดือนเมษายน) 2) พืชผลเริ่มโต (เดือนกรกฎาคม) 3) หลังเก็บเกี่ยว (เดือน

พฤศจิกายน)

2.2.4 สื่อเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมความเชื่อ เข้าถึงหลักธรรมคำสอน และเป็นช่องทางสำหรับการติดต่อสื่อสารอบรมส่งเสริมความเชื่อบุตร เช่น เตือนให้สวดภาวนาไปวัด

2.2.5 การปฏิบัติกิจศรัทธาเป็นการแสดงออกถึงความเชื่อในพระเจ้า ทั้งกิจศรัทธาส่วนรวม เช่น การสวดภาวนาร่วมกันที่โบสถ์ และส่วนตัว เช่น สวดภาวนาเช้า-ค่ำส่วนตัวในครอบครัว

สรุปผลอภิปราย

1. สภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบิดามารดา จากการศึกษาพบว่าบิดามารดาของวัดราชินีแห่งสันติภาพ ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ส่งเสริมความเชื่อแก่บุตรโดยการสอน และเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติศาสนกิจ รับศีลอุบายบาป รับศีลมหาสนิท ร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณและสวดภาวนาอย่างสม่ำเสมอ เพราะกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมชีวิตจิตของบุตรและของบิดามารดาเองด้วย ให้มีความเข้มแข็งในความเชื่อในพระเจ้า มีความไว้วางใจในพระเจ้า มีความหวังในความรักเมตตา ความช่วยเหลือจากพระเจ้า มีที่พึ่งทางจิตใจ และเป็นเสมือนเข็มทิศที่คอยชี้นำชีวิต ให้อยู่ในหนทางของพระเจ้าที่ถูกต้อง นักบุญโทมัส ออควินัส” ท่านบันทึกเอาไว้ในงานเขียน

“Summa Theologiae” ไว้ว่า ความเชื่อเป็น “คุณธรรมทางเทววิทยา” เป็นคุณธรรมที่พระเจ้าประทานให้แก่มนุษย์ เพื่อมนุษย์จะได้เข้าใจความจริงเกี่ยวกับพระเจ้าและที่พระเจ้าทรงเปิดเผยให้กับมนุษย์ โดยแสดงออกมาเป็นกิจการแห่งความรักต่อเพื่อนมนุษย์ นักบุญยากอบกล่าวไว้ว่า “จะมีประโยชน์อะไร หากผู้หนึ่งอ้างว่ามีความเชื่อแต่ไม่มีการกระทำ” (ยากอบ 2:14) และในพระสมณลิขิตเตือนใจความปิตินดีแห่งความรัก (บทที่ 7 ข้อ 287-289) ระบุว่าบิดามารดามีอิทธิพลอย่างมากต่อพัฒนาการด้านศีลธรรมของลูก ดังนั้น บิดามารดาจึงต้องกระตือรือร้น มีเหตุผลเหมาะสมให้ความช่วยเหลือ สร้างบรรยากาศที่เหมาะสมที่จะให้ลูกเติบโตทั้งร่างกายและวิญญาณ บุตรจะต้องต้องตระหนักถึงการเป็นบุตรของพระเจ้า ในพระสมณลิขิตเตือนใจความปิตินดีแห่งความรัก (บทที่ 5 :191-193) กล่าวว่าบุตรต้องตระหนักเสมอว่าเราแต่ละคนต่างเป็นบุตรชายบุตรหญิง ถึงแม้เราจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มีหน้าที่การงานหรือเป็นผู้สูงวัย อย่างไรก็ตาม จะทำให้เราตระหนักถึงชีวิตของเราว่า เราไม่ได้เป็นคนให้กำเนิดชีวิตแก่ตนเอง แต่ชีวิตเป็นของขวัญชิ้นแรกที่ยิ่งใหญ่ที่เราได้รับ เป็นพระเจ้าที่ทรงมอบให้แก่เราผ่านทางพ่อแม่

2. ปัจจัยในการส่งเสริมความเชื่อแก่บุตรตามแนวทางของพระสมณลิขิตเตือนใจ ความปิตินดีแห่งความรัก (AMORIS LAETITIA)

ประกอบด้วย 1) ปัจจัยภายใน ได้แก่ 1.1) พื้นฐานความเชื่อทางวัฒนธรรมและศาสนา 1.2) ความเชื่อไว้วางใจในพระเจ้าอย่างแท้จริง 1.3) การแสวงหาพระเจ้า 1.4) การสัมผัสถึงความต้องการพระเจ้าของตน และ 2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ 2.1) วัฒนธรรมประเพณี 2.2) การศึกษา 2.3) การประกอบอาชีพ 2.4) กิจกรรมส่วนตัวและส่วนรวม และ 2.5) สื่อเทคโนโลยีที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยส่วนใหญ่นั้น เป็นสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดปลูกฝังความคิดความเชื่อกันมาอย่างยาวนานจากบรรพบุรุษจนถึงรุ่นลูกหลาน เป็นการนำความเชื่อทางศาสนาและตามประเพณีวัฒนธรรมมาผสมกลมกลืนกันจนกลายเป็นความเชื่อตามวิถีชีวิตของชนเผ่าปกากะญอ ที่ปรากฏออกมาในชีวิตประจำวัน และสื่อเทคโนโลยีเป็นปัจจัย ที่เป็นเรื่องใหม่ที่เข้ามาสู่ชุมชนในช่วงหลังๆ ถึงแม้จะเป็นปัจจัยที่จะก่อให้เกิดปัญหาหรือโทษหลายๆ ประการ แต่ก็ยังเป็นปัจจัยที่ครอบคลุม บิดามารดา สามารถนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเชื่อให้แก่บุตรในยุคสมัยปัจจุบันได้เป็นอย่างดี เนื่องจากสื่อเทคโนโลยีเป็นที่สนใจของบุตรเป็นอย่างมากอยู่แล้ว และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพูดคุยอบรมสั่งสอน รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ด้านหลักธรรมคำสอนของศาสนาหรือของพระศาสนจักรได้ดีมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับที่สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิส

เบเนดิกต์ที่ 16 ได้กล่าวถึงความเชื่อในช่วงเวลาสวดพรหมถือสาร ณ จตุรัสนักบุญเปโตร เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2012 ไว้ว่า ความเชื่อ ยังคงเป็นเรื่องสำคัญในโลกยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากมาย ถึงเวลาแล้วที่ต้องกลับมาฟื้นฟูความรู้เรื่องความเชื่อของเรา อันจะเป็นรากฐานที่นำพาคริสตชนไปพบกับพระเจ้าในพระเยซูคริสตเจ้า และความเชื่อ การถ่ายทอดความเชื่อจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ความเชื่อของคริสตชนนั้น ไม่เปลี่ยนแปลง คือ การแสดงออกซึ่งกิจการแห่งความรัก ดังที่ท่านนักบุญเปาโล กล่าวว่า “ความเชื่อที่แสดงออกเป็นการกระทำอาศัยความรัก” (กท 5: 6)

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. บิดามารดาต้องติดต่อสื่อสารกับบุตรผ่านทางช่องทางต่างๆ ใช้สื่อสำหรับบุตรที่อยู่ห่างไกลจากบิดามารดา เพื่อให้กำลังใจ รับฟังปัญหาของบุตรและสวดภาวนาให้กับบุตร
2. องค์กรที่เกี่ยวข้องในการอบรมเยาวชน จัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องวัฒนธรรมเฉพาะในท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมอันดีงาม รักษา และดำรงไว้
3. ชุมชนจะต้องเอาใจต่อการปฏิบัติศาสนกิจเพื่อส่งเสริมความเชื่อทั้งส่วนตัวและส่วนรวม

การส่งเสริมความเชื่อแก่บุตรตามแนวทางของพระสมณลิขิตเตือนใจความปิตุยนดีแห่งความรัก (AMORIS LAETITIA) กรณีศึกษา วัดราชินีแห่งสันติภาพ สังฆมณฑลนครสวรรค์

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาแนวทางอภิบาลที่จะส่งเสริมความเชื่อที่ได้รับการส่งเสริมจากบิดามารดามาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตของเยาวชนปากเกาะญอ

บรรณานุกรม

- ฟรังซิส, พระสันตะปาปา. (2017). พระสมณลิขิตเตือนใจ “ความปิตุยนดีแห่งความรัก” (AMORIS LAETITIA). สื่อมวลชนคาทอลิกแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, บาทหลวง. (2548). คริสตจริยศาสตร์พื้นฐาน. กรุงเทพฯ: แผนกการพิมพ์โรงเรียนดอนบอสโก.
- เบเนดิกต์ที่ 16, พระสันตะปาปา. (2012). สมณลิขิตประตู่ แห่งความเชื่อ (Porta Fidei). สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- _____. ความหมายของความเชื่อ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.vatican.va/holy_xvi/audiences. (วันที่ค้นข้อมูล: 15 สิงหาคม 2561).
- Antonio Tagle, Cardinal Arch Bishop. การเป็นพยานถึงความเชื่อ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: www.ncronline.org/news/world/pope-francis-visit-Philippines. (วันที่ค้นข้อมูล: 18 สิงหาคม 2561).
- John Paul II, Pope. (1981). *Familiaris Consortio*. United States of Catholic Bishops Conference Washington.